

**Vyhodnocení plnění časového plánu provádění
opatření
programu zlepšování kvality ovzduší
Město Vrchlabí za rok 2025**

Zpracoval: Městský úřad Vrchlabí, odbor životního prostředí

Schválil: Rada Města Vrchlabí, dne: 8..4. 2026

Kvalita ovzduší

Problematicku ochrany ovzduší upravuje v České republice zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší v aktuálním znění (dále jen zákon o ochraně ovzduší). Jedním ze základních práv člověka je právo dýchat „čistý vzduch“. Proto součástí zákona o ochraně ovzduší jsou tzv. imisní limity, které představují maximální koncentrace škodlivin v ovzduší, které by neměly být překračovány. Přes velký posun v kvalitě ovzduší, však stále dochází k překračování těchto limitních hodnot některých škodlivin. Povinností MŽP (jako vrcholného orgánu státní správy na úseku ochrany ovzduší) je stanovit proces, jak tento nepříznivý stav zlepšit. Za tímto účelem vydalo MŽP dokument Program zlepšování kvality ovzduší zóna Severovýchod CZ05 – aktualizace 2020 a 2024 stanovující aktuální stav a opatření ke zlepšení stavu ovzduší pro kraje Pardubický, Královehradecký a Liberecký. Pro dosažení zlepšení kvality ovzduší obcí, které byly vyhodnoceny v tomto programu jako problémové, ve smyslu kvality ovzduší, je jejich povinností vypracovat časový harmonogram plnění opatření, která mají zajistit zlepšení kvality ovzduší v dané obci. V rámci ORP Vrchlabí se jedná o obce Vrchlabí, Kunčice nad Labem a Dolní Branná, kde bylo definováno překročení imisních hodnot pro benzo(a)pyren, který je vysoce škodlivou látkou pro zdraví lidí zejména svými karcinogenními a mutagenními účinky. Spalovací zdroje pro vytápění domácností se podílejí na celkových emisích této škodliviny z 98 %.

Časový plán provádění opatření programu zlepšování kvality ovzduší – Město Vrchlabí

byl vypracován Odborem životního prostředí Městského úřadu Vrchlabí, v souladu se zákonem o ochraně ovzduší a Programem zlepšování kvality ovzduší zóna severovýchod CZ05 2020. Schválen Radou města Vrchlabí byl dne 23.8.2021 a byl zveřejněn na webových stránkách města Vrchlabí

Opatření předmětného plánu by měla přispět ke zlepšení stavu ovzduší ve Vrchlabí, zejména ve snížení emisí benzo(a)pyrenu.

Orgán ochrany ovzduší MěÚ Vrchlabí řeší problematiku snižování této škodliviny v rámci všech obcí ve správním obvodu ORP Vrchlabí viz níže uvedený přehled. Údaje o počtu obyvatel <https://csu.gov.cz/produkty/pocet-obyvatel-v-obcich-rlm0s92pwn>

Obce ORP Vrchlabí	Počet obyvatel k 1.1.2025
Čermná	417
Černý Důl	672
Dolní Branná	1031
Dolní Dvůr	255
Dolní Kalná	691
Dolní Lánov	824
Horní Kalná	373
Hostinné	4151
Klásterská Lhota	237
Kunčice n. Labem	588
Lánov	1789
Prosečné	589
Rudník	1989
Strážné	223
Špindlerův Mlýn	1136
Vrchlabí	12102

Vyhodnocení plnění Časového plánu provádění opatření programu zlepšování kvality ovzduší – Město Vrchlabí za rok 2025

Realizaci opatření předmětného plánu zajišťuje Odbor životního prostředí MěÚ Vrchlabí jako orgán ochrany ovzduší – obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Jedná se zejména o kontrolu řádného provozu spalovacích zdrojů na tuhá paliva se jmenovitým tepelným příkonem 10-300 kW.

Tato kontrola probíhá na základě:

1. Vlastních zjištění : pravidelné objíždky území ORP Vrchlabí a zaznamenávání komínů se zvýšenou kouřivostí, jejichž provozovatele jsou vyzváni k doložení informací k provozu spalovacích zdrojů.

2. Protokolů o kontrole technického stavu a provozu kotle v databázi ISPOP

Provozovatelé kotlů a krbů s výměníkem na tuhá paliva o jmenovitém tepelném příkonu 10-300 kW mají za povinnost 1 x za 3 roky zajišťovat kontrolu technického stavu a provozu kotle odborně způsobilou osobou (OZO), kterou stanovuje výrobce kotle. Přehled všech OZO je na <https://ipo.mzp.cz>. Odborně způsobilé osoby mají za povinnost vkládat protokoly na portál ISPOP. Orgán ochrany ovzduší MěÚ Vrchlabí kontroluje všechny výše popsané protokoly, a pokud jsou v nich uvedeny nedostatky, vyzývá provozovatele k jejich odstranění.

3. Stížností

Na základě stížností vyzývá orgán ochrany ovzduší k doložení informací ke spalovacím zdrojům a v případě nedostatků, vyzývá k jejich odstranění.

Hlavními opatřeními programu zlepšování kvality ovzduší – Město Vrchlabí realizovanými v roce 2025 byla:

I. Kontrola ukončení provozu kotlů na tuhá paliva 1. 2. emisní třídy

Dnem 1. 9. 2024 vstoupilo v platnost ustanovení zákona o ochraně ovzduší, týkající se zákazu provozu kotlů na tuhá paliva se jmenovitým tepelným příkonem 10-300 kW, 1. a 2. emisní třídy.

Orgán ochrany ovzduší MěÚ Vrchlabí zasílá **výzvu k doložení ukončení provozu kotle**, jejíž součástí je doložení dokladu o likvidaci zakázaných kotlů a dokladu o instalaci nového zdroje vytápění.

II. Kontrola provozu kotlů na tuhá paliva 3. a vyšší emisní třídy

V rámci těchto kontrol jsou orgánem ochrany ovzduší MěÚ Vrchlabí rozesílány dva typy výzev:

1. Výzva k odstranění nedostatků provozu spalovacích zdrojů

Tato výzva se týká provozovatelů, u kterých byly zjištěny nedostatky v povinných dokladech k provozu spalovacího zdroje, kterými jsou:

Revize spalinové cesty

Kontrola a čištění spalinové cesty

Kontrola technického stavu a provozu kotle

2. Výzva k doložení informací k provozu spalovacího zdroje

Tato výzva se týká provozovatelů, u kterých byla zjištěna zvýšená kouřivost nebo byla podána stížnost na obtěžování provozem zdroje znečišťování ovzduší.

II. Osvěta

Orgán ochrany ovzduší MěÚ Vrchlabí v roce 2025 pokračoval v osvětě na úseku ochrany ovzduší zejména informacemi starostům obcí o aktuálních možnostech dotací, zveřejňováním informací k dané problematice na webových stránkách města Vrchlabí, ve vývěskách, v místním periodiku Puls.

Zcela zásadní podmínkou podle zákona o ochraně ovzduší je zajistit instalaci provoz spalovacího zdroje v souladu s pokyny od výrobce. Každý provozovatel spalovacího zdroje musí mít tento manuál od výrobce k dispozici.

Jednou z nejčastějších příčin kouřivosti je nedostatečný přívod vzduchu do kotelny.

Dle odborné literatury je spotřeba spalovacího vzduchu při spalování hnědého uhlí cca 2,2 m³ na 1 kW příkonu za hodinu, při spalování dřevní hmoty 2,5 m³ na 1 kW příkonu za hodinu. Výrobci kotlů většinou odkazují na požadavek ČSN 73 4210 která stanovuje: **V**

místnostech, kde jsou instalovány spotřebiče paliv, musí být vždy zajištěn přívod venkovního vzduchu rovný minimálně průřezu odvodu spalin.

V roce 2025 pokračovaly dotační tituly na výměnu výše uvedených kotlů z Nová zelená úsporám. Od února 2025 bylo možné žádat o dotaci na fosilní paliva bez ohledu na emisní třídu.

Přehled opatření plnění časového plánu programu zlepšování kvality ovzduší - Město Vrchlabí za rok 2025

Kód opatření dle PZKO CZ05 2020+	Název opatření dle PZKO CZ05 2020+	Gesce opatření dle PZKO CZ05 2020+	Způsob naplnění opatření			Termín plnění	Opatření realizovaná v roce 2025
			Aktivita	Dílčí kroky	Interní gesce		
PZKO_2020_1	Účinná kontrola plnění požadavků kladených na provozovatele spalovacích zdrojů zákonem o ochraně ovzduší						
1.		OÚ, OÚ ORP	Ukončení provozu kotlů na tuhá paliva 1. a 2. emisní třídy k 1. 9. 2024	Identifikace provozovatelů kotlů na tuhá paliva 1. a 2. emisní třídy na základě vlastních zjištění a protokolů o kontrole technického stavu a provozu kotle v databázi ISPOP	vedoucí odboru životního prostředí	od 1. 9. 2022 násl. průběžně	V roce 2025 bylo v rámci databáze ISPOP orgánem ochr. ovz. MěÚ Vrchlabí identifikováno 6 provozovatelů předmětných kotlů na území ORP Vrchlabí, z toho je 1 ve městě Vrchlabí. Za období 2016 -2025 bylo identifikováno na území ORP Vrchlabí 289 provozovatelů předmětných kotlů z toho 78 ve městě Vrchlabí.
2.		OÚ ORP		Rozesílání výzev provozovatelům kotlů na tuhá paliva 1. a 2. emisní třídy k doložení výměny	vedoucí odboru životního prostředí	od 1. 9. 2024	V roce 2025 bylo orgánem ochr. ovz. MěÚ Vrchlabí rozesláno 70 výzev k doložení ukončení provozu předmětných kotlů v rámci ORP Vrchlabí, z toho se 2 týkaly Vrchlabí.

				Doložením dokladu o likvidaci a popř. Instalaci nového zdroje vytápění			V roce 2025 doložilo doklad o likvidaci předmětných kotlů 52 provozovatelů, zbylé případy (ze 70 rozeslaných výzev) jsou ještě v řešení.
3.		OU ORP		Spolupráce s obcemi ORP Vrchlabí	vedoucí odboru životního prostředí	od 1. 1. 2022 násl. průběžně	Obcím v ORP Vrchlabí byly předány dvě informace: 1.e-mail s názvem kotle 2.e-mail s názvem NZU výměna kotlů
4.			OU, OU ORP	Dotace na výměnu kotlů na TP I. a II. emisní třídy	vedoucí odboru životního prostředí		Na webových stránkách města Vrchlabí byly zveřejněny aktuální informace k dotacím na výměnu kotlů.
5.		OÚ ORP	Kontrola provozu zdrojů na tuhá paliva 3 a vyšší emisní třídy	Vymáhání odstranění nedostatků označených v protokolu o kontrole technického stavu a provozu kotle jako mající vliv na znečišťování ovzduší	vedoucí odboru životního prostředí	od 1. 1. 2022 násl. průběžně	V roce 2025 bylo orgánem ochr. ovz. MěÚ Vrchlabí rozesláno 8 výzev k odstranění nedostatků v rámci ORP Vrchlabí, z toho se žádná netýkala Vrchlabí.
6.				Výzvy doložení informací ke spalovacím zdrojům na tuhá paliva	vedoucí odboru životního prostředí		V roce 2025 bylo orgánem ochr. ovz., MěÚ Vrchlabí rozesláno 18 výzev k doložení informací k provozu spalovacích zdrojů v rámci ORP Vrchlabí, z toho 4 se týkaly Vrchlabí.
7.		OÚ ORP	Kontrola revize a kontroly a čištění spalinové cesty	Vymáhání doložení dokladu o revizi či kontrole spalinové cesty dle § 3 odst. 1 vyhlášky č.33/2016 Sb. u kotlů na pevná paliva	vedoucí odboru životního prostředí	od 1. 1. 2022 násl. průběžně	V rámci výzev o doložení informací ke spalovacím zdrojům je požadováno doložení protokolu o kontrole technického stavu a provozu kotle, zpráva o čištění a kontrole spalinové cesty a revize spalinové cesty

8.		OÚ	Kontrola spalovacích zdrojů v objektech, které spravuje obec z titulu vlastnického či jiného majetkového práva	Přehled objektů se spalovacími zdroji na tuhá paliva za účelem zvážení výměny zdrojů za zdroje s nižšími emisemi	vedoucí majetkového odboru	od 1. 1. 2022	Přehled zdrojů na tuhá paliva ve vlastnictví města Vrchlabí čítá 20 spalovacích zdrojů na tuhá paliva bez výměníku a 1 s výměníkem. Z toho bylo v provozu 9 a k nim byly provedeny kominické kontroly. Žádná kominická kontrola nevykazuje nedostatky. Byla provedena jedna revize spalínové cesty pro nově instalovaný zdroj v č.p. 2 Podhůří Harta.
9.		OÚ	Obměna spalovacích zdrojů v objektech, které spravuje obec z titulu vlastnického či jiného majetkového práva	Realizace výměny spalovacího zdroje na tuhá paliva za ekologičtější zdroj podle konkrétních podmínek	vedoucí majetkového odboru	od 1. 1. 2022 násl. průběžně	Došlo k výměně krbových kamen s výměníkem v objektu č.p. 2 Podhůří Harta. Byla instalována krbová kamna PRITY S1 W10.
PZKO_2020_2	Zvýšení povědomí provozovatelů o vlivu spalování pevných paliv na kvalitu ovzduší, významu správné údržby a obsluhy zdrojů a volby spalovaného paliva						
10.		OÚ	Informační kampaň	Informace na téma podíl znečišťování zdrojů na pevná paliva na celkovém	vedoucí odboru životního prostředí	před topnou sezónou 21/22, násl. průběžně každý rok	Na webových stránkách města Vrchlabí byly zaktualizovány informace o dotacích a informace k provozování kotlů.

				znečištění (webové stránky, místní periodikum, vývěsky)			
11.		OÚ		Informace na téma suchost palivového dřeva (webové stránky, místní periodikum, vývěsky)	vedoucí odboru životního prostředí	před topnou sezónou 21/22, násl. průběžně každý rok	Webové stránky města Vrchlabí: Co je nezbytné pro provoz kotlů Brožura MŽP Jak správně topit Desatero správného topiče
12.		OÚ		Informace na téma suchost palivového dřeva v závazných stanoviscích pro řízení stavebního úřadu	vedoucí odboru životního prostředí	probíhalo od roku 2020 do 2024	Závazná stanoviska ke stavebním řízením k nevyjmenovaným zdrojům znečišťování ovzduší se v souladu se zákonem o ochraně ovzduší od 1.7.2024 nevydávají.
13.		OÚ ORP		Výzva ke spolupráci s oprávněnými osobami a kominíky	vedoucí odboru životního prostředí	od 1. 1. 2022	Průběžná komunikace ohledně údajů v protokolech a kontrol odstranění závad v nich uvedených.